

Διά τό θέμα τῶν ἔλξεων ἀλλά καί γενικώτερον διά τόν τρόπον χρήσεως τοῦ προγράμματος BZQ τῆ βοήθεια καί ἐπιβλέψει τοῦ Διδασκάλου, παραθέτομεν κατωτέρω τήν ἀλληλογραφίαν μετά τοῦ κ. Δημητρίου Βερυκίου, Καθηγητοῦ B.M., Πρωτοψάλτου, Χοράρχου καί Θεολόγου. (<http://dimverikios.blogspot.gr/>)

On the subject of attractions (elxeis) as well as the importance of liaison with the Teacher, we have attached the correspondence (in Greek) with Mr. Dimitrios Verykios, Teacher, First Chanter, Choir leader and Theologian. (<http://dimverikios.blogspot.gr/>) The conclusions from this correspondance are:

- ***Older, classical editions of B.M. books never show attractions. The traditional, expert chanters sing the attractions from memory. These experts donot really need BZQ. If they want to use BZQ for e.g. for experimenting with scales, they can easily enter attractions and actually with the precise accuracy they want (e.g. 3.7 moria)***
- ***Modern B.M. scores very often show the attractions, to help students.***
- ***BZQ coding should explicitly contain attractions. The only exception is the 2nd Tone (soft chromatic) for the note Pa. (see Step-by-Step Guide, p.18)***
- ***The Teacher will help and guide the student on the appropriate use of attractions, and also on the various BZQ adjustments/settings.***
- ***The user of BZQ should know B.M. theory.***

Return to:

Ἐπιστροφή εἰς τό:

<http://bzquality.wordpress.com/>

From: Dimitris Verykios [mailto:dimitris.ver@gmail.com]
Sent: Monday, July 22, 2013 12:26 AM
To: P.Katsoulis
Subject: Re:

Αγαπητέ μου κ. Κατσούλη,

Ευχαριστώ για τον κόπο σας να με ενημερώσετε. Είναι αλήθεια ότι τα τελευταία χρόνια οι εκδότες μουσικών βιβλίων και πολύ περισσότερο διδακτικών εγχειριδίων (ιδιαίτερα όσοι ακολουθούν τη Σχολή Καρά) σημειώνουν στα κείμενα τις ἔλξεις, προκειμένου να βοηθήσουν τους εκτελεστές και τους σπουδαστές B.M.

Ωστόσο στις κλασικές λεγόμενες εκδόσεις ουδέποτε σημειώνονται οι ἔλξεις, διότι θεωρούνται αυτονόητες, ως φυσική ιδιότητα ορισμένων φθόγγων να ἔλκονται από τους υψηλότερους, σε συγκεκριμένες θέσεις των κλιμάκων των ἡχων. Πολλές φορές μάλιστα οι ψάλτες εκτελούν τις ἔλξεις ασυναίσθητα. Οι διδάσκαλοι, όμως, της B.M. οφείλουν να επισημαίνουν και να επισημαίνουν τις ἔλξεις κατά τη διδασκαλία.

Συμπερασματικά, θα συμφωνήσω μαζί σας. Λόγω και των τεχνικών δυσκολιών, το σύστημα να παραμείνει ως έχει, παρά το σχετικό ἄκουσμα, και ο δάσκαλος να συμπληρώνει, όπου χρειάζεται, τα ελλείποντα.

Την πρόταση δε αυτή, μπορείτε να τη καταχωρίσετε ως παρατήρηση-ἀπάντηση στις πιθανές ενστάσεις.

Φιλικώτατα

Δημ. Βερύκιος

Στις 21 Ιουλίου 2013 - 8:05 μ.μ., ο χρήστης P.Katsoulis <o9lgve@otenet.gr> ἔγραψε:

Χαίρετε κύριε Βερούκιε.

Σᾶς εὐχαριστῶ διά τήν σημαντικήν σας ἀπάντησιν.

Συμφωνῶ ἀπολύτως μέ τήν ἐπισήμανσίν σας διά τίς ἔλξεις.

Οἱ ἔλξεις εἶναι σαφῶς ἓνα βυζαντινόν στοιχείον ποῦ ἐξομαλύνει καί ὁμορφαίνει.

Δέν προσπαθῶ νά δικαιολογηθῶ ἔχω ὅμως ἓνα πρόβλημα μέ τήν ὑλοποίησιν τῶν ἔλξεων.

Βεβαίως ἔχω ἤδη ὑλοποιήσει ἓνα εἶδος "ἔλξεως" εἰς τόν β ἦχον.

Ὅταν τό μαλ. χρωμ. μέλος κατέρχεται μέχρι τόν Πα τότε ὁ Πα "ἔλκεται" 4 μόρια πρὸς τόν βου (γίνεται διατονικόν). Μετά ἀπό παλαιάν συζήτησιν μέ ἐσᾶς (Ἐν ταῖς λαμπρότησι) καί μέ τόν παρα-Ερηγαίμ ἀπό τό μοναστήρι τῆς Ἀριζόνας

ἀπεφάσισα νά τό ἐνσωματώσω. Τοῦτο ἀναφέρεται ἤδη καί εἰς τό pdf Βῆμα-πρὸς-Βῆμα , σελίς 18 μέ κόκκινα γράμματα.

Διά τίς ὑπόλοιπες ἔλξεις ἔχω ἓνα πρόβλημα καί θά ἤθελα τήν βοήθειάν σας ...

Ὁ Δ.Γ.Παναγιωτόπουλος εἰς τήν θεωρίαν του σελ. 127 ἀναφέρει...

"...Παρασημαίνεται δέ ἡ ἔλξις μέ ὕφεσιν ἢ δίεσιν τιθεμένην ἐπὶ τοῦ φθόγγου, ὁ ὁποῖος ὑφίσταται τήν ἔλξιν. Δέν εἶναι ὀρθόν νά ἐκτελῆται ἔλξις, χωρίς νά σημειώνεται εἰς τό κείμενον ὕφεις ἢ δίεις..." (!!!!)

Μαργαζιώτης, σελ. 41...

"...Σημεῖα τῶν ἔλξεων εἶναι αἱ διέσεις καί αἱ ὑφέσεις..."

Lungu, Costea & Croitoru (Βιβλίον Ρουμάνων καθηγητῶν, ἀγγλιστί), σελ. 111

Ἐπειδὴ χρησιμοποιοῦν καί πεντάγραμμον ὅπου κάθε ἔλξις γράφεται,

ἀπεφάσισαν ὅτι καί εἰς τήν Β.Μ. πρέπει νά γράφεται ἐπίσης.

Γ.Ι.Κακουλίδης, "Θεία Λειτουργία, 1984", Πρόλογος...

Ἦ...Ἐθεσα καί ὠρισμένες ὑφοδιέσεις, οἱ ὁποῖες ἀναφέρονται στίς λεγόμενες <μελωδικές ἔλξεις> ... καί τίς ὁποῖες οἱ παραδοσιακοί ψάλτες γνωρίζουν καί ἐκτελοῦν ἀπό μνήμης..."

Παρατηρήσεις ἐπὶ τῶν ἀνωτέρω.

Οἱ παραδοσιακοί ψάλται γνωρίζουν τίς ἔλξεις αὐτομάτως ἀλλά καί δέν ἔχουν ἀνάγκη τό πρόγραμμα ΒΖQ.

Αὐτοί , ἐάν χρησιμοποιοῦσιν τό πρόγραμμα δι' ἄλλον λόγον (π.χ. πειραματισμόν κλιμάκων) τότε δύνανται νά εἰσάγουν

εἰς τό πρόγραμμα εὐκόλως τίς ἔλξεις καί μάλιστα μέ ὄσιν ἀκρίβειαν θέλουν, π.χ. ὕφεις 3,7 μορίων.

Οἱ ἀρχάριοι προφανῶς θά σημειώνουν τίς ἔλξεις (ὅπως τίς ἔχουν μάθει στήν σχολήν Β.Μ.).

Βεβαίως συμφωνῶ ὅτι πολλά ἀπό τά παραδείγματα ἔχουν λάθος μέ τήν ἀπουσίαν τῶν ἔλξεων καί πρέπει νά συμπληρωθοῦν.

Τό δῆλημα: Ἔστω ὅτι κάμω τό πρόγραμμα νά τίς ἐκτελῆ χωρίς νά φαίνονται πουθενά.

Τότε ἐάν ὁ ἀρχάριος χρήστης εἰσάγη π.χ. τήν παρτιτούρα τοῦ Κακουλίδη μέ σημειωμένες ἔλξεις τότε θά προκύψῃ λάθος,

διπλές ἔλξεις.

Ἀποδεικνύεται ἐν τέλει πανηγυρικῶς τό ἀρχικόν σας σχόλιον (τότε μαζί μέ τόν Φ. Κετσετζῆ), ὅτι ὁ Καθηγητής χρειάζεται

ὅπωςδῆποτε διά τόν ἀρχάριον. Ἐπομένως ὁ χρήστης τοῦ ΒΖQ πρέπει νά γνωρίζῃ καλῶς τήν θεωρίαν Β.Μ. καί πρέπει

νά καθοδηγῆται ἀπό τόν Διδάσκαλον π.χ. δι' ἔλξεις ἀλλά καί ἄλλες ρυθμίσεις π.χ. δύναμις

πεταστῆς, ἐπιλογή χρονικῆς

ἀγωγῆς κτλ κτλ.

Ἐπιγραμματικῶς.

Νά γράφωνται οἱ ἔλξεις.
Νά γνωρίζη ὁ χρήστης Θεωρίαν Β.Μ.
Νά λαμβάνη κατευθύνσεις ἀπό τόν Καθηγητήν Β.Μ.

Κάπως ἔτσι τά εἶχα σκεφθῆ καί ἀμέλησα περαιτέρω τίς ἔλξεις.

Μετ' ἐκτιμήσεως

Παναγιώτης Κατσούλης

From: Dimitris Verykios [mailto:dimitris.ver@gmail.com]

Sent: Sunday, July 21, 2013 5:23 PM

To: P.Katsoulis

Subject:

Φίλτατε, κ. Κατσούλη,

Ευχαριστώ θερμά για την ενημέρωση, το ενδιαφέρον σας για το site και τα καλά σας λόγια. Θέλω να σας συγχαρώ και πάλι για την ανιδιοτελή προσπάθειά σας να συμβάλετε, διά του επιστημονικού σας έργου, στην πιστότερη μετάδοση των τεχνολογικών στοιχείων της μουσικής μας, ενισχύοντας τα μέσα διδασκαλίας, που είναι εξαιρετικά αναγκαία για την εκμάθηση της ψαλτικής τέχνης. Άκουσα δυο-τρία παραδείγματα μελών και εντυπωσιάστηκα από την ποιοτική αναβάθμιση του συστήματος. Εάν μου επιτρέψετε, θα ήθελα να προσθέσω μόνο, με αυτήν την ευκαιρία, να λάβετε υπόψη στο άμεσο μέλλον τη σοβαρή παράμετρο των ἔλξεων για τη βυζαντινή μουσική χωρίς τις οποίες "**παύει αὐτή να λέγεται Βυζαντινή**" (Θεοδόσιος Γεωργιάδης) και οι οποίες δε γίνονται αντιληπτές στα υπόψη παραδείγματα.

Οι σύνδεσμοι που παραπέμπουν στην έρευνά σας θα είναι σε δεσπόζουσα θέση στο προσωπικό μου site.

Ευχαριστώ θερμά και πάλι

Με ιδιαίτερη εκτίμηση

Δημήτρης Βερύκιος

Return to:

Ἐπιστροφή εἰς τό:

<http://bzquality.wordpress.com/>